

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2022. szeptember 22. *

„Előzetes döntéshozatal – Közös menekültügyi és bevándorlási politika – 2011/95/EU irányelv – A menekült jogállás vagy a kiegészítő védelmi jogállás nyújtásának feltételeire vonatkozó szabályok – A jogállás visszavonása – 2013/32/EU irányelv – A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárások – A nemzetbiztonság veszélyeztetése – Szakhatósági állásfoglalás – Iratbetekintés”

A C-159/21. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Fővárosi Törvényszék (Magyarország) a Bírósághoz 2021. március 11-én érkezett, 2021. január 27-i határozatával terjesztett elő a

GM

és

az **Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság,**

az **Alkotmányvédelmi Hivatal,**

a **Terrorelhárítási Központ**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Arabadjiev tanácselnök, L. Bay Larsen, a Bíróság elnökhelyettese (előadó), I. Ziemele, P. G. Xuereb és A. Kumin bírák,

főtanácsnok: J. Richard de la Tour,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– GM képviselőjében Pohárnok B. ügyvéd,

* Az eljárás nyelve: magyar.

- a magyar kormány képviselőjében Fehér M. Z., Kissné Berta R. és Tátrai M. M., meghatalmazotti minőségben,
- a cseh kormány képviselőjében M. Smolek és J. Vlácil, meghatalmazotti minőségben,
- a holland kormány képviselőjében M. K. Bulterman és A. Hanje, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében A. Azéma, L. Grønfeldt és Tokár A., meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2022. április 28-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 337., 9. o.; helyesbítések: HL 2017. L 167., 58. o. és HL 2019. L 19., 20. o.) 14. és 17. cikkének, a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 180., 60. o.; helyesbítés: HL 2016. L 198., 50. o.) 4., 10., 11., 12., 23. és 45. cikkének, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 41. és 47. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (Magyarország; a továbbiakban: Főigazgatóság) által hozott, a harmadik országbeli állampolgár GM menekült jogállását visszavonó és a kiegészítő védelmi jogállás megadását megtagadó határozat ellen GM által benyújtott keresettel összefüggésben terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2011/95 irányelv

- 3 A 2011/95 irányelv 2. cikkének d) és f) pontja a következőképpen szól:

„Ezen irányelv alkalmazásában az alábbi fogalom meghatározások alkalmazandók:

[...]

- d) »menekült«: harmadik ország olyan állampolgára, aki faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozása, politikai meggyőződése avagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása miatti üldöztetéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldöztetéstől való félelmében nem kívánja

annak az országnak a védelmét igénybe venni; vagy olyan hontalan személy, aki korábbi szokásos tartózkodási helyén kívül tartózkodva a fenti okoknál fogva nem tud, vagy az üldöztetéstől való félelmében nem akar oda visszatérni, és akire a 12. cikk nem vonatkozik;

[...]

f) »kiegészítő védelemre jogosult személy«: olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy, aki nem minősül menekültnek, de akivel kapcsolatban megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy származási országába, illetőleg hontalan személy esetében a korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti országba való visszatérése esetén a 15. cikk szerinti súlyos sérelem elszenvedése tényleges veszélyének lenne kitéve; valamint akire a 17. cikk (1) és (2) bekezdése nem vonatkozik, és nem tudja vagy az ilyen veszélytől való félelmében nem kívánja ezen ország védelmét igénybe venni.”

4 Ezen irányelv 12. cikke meghatározza a menekült jogállás elismerését kizáró eseteket.

5 Az említett irányelv 14. cikke (4) bekezdésének a) pontja a következőket írja elő:

„A tagállamok visszavonhatják, illetve megszüntethetik a menekült valamely kormányzati, közigazgatási, bírósági vagy kvázibírósági szerv által elismert jogállását, illetve megtagadhatják annak megújítását, amennyiben:

a) alaposan feltehető, hogy veszélyt jelent a tartózkodási helye szerinti tagállam biztonságára”.

6 Ugyanezen irányelv 17. cikke (1) bekezdésének b) és d) pontja a következőket mondja ki:

„A harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy nem ismerhető el kiegészítő védelemre jogosultként, amennyiben nyomós okkal feltételezhető, hogy az érintett személy:

[...]

b) súlyos bűncselekményt követett el;

[...]

d) veszélyt jelent a tartózkodási helye szerinti tagállam társadalmára vagy biztonságára.”

A 2013/32 irányelv

7 A 2013/32 irányelv (16), (20), (34) és (49) preambulumbekkezdésének megfogalmazása a következő:

„(16) Elengedhetetlen, hogy valamennyi nemzetközi védelem iránti kérelemmel kapcsolatos határozatot a tények alapján, továbbá első fokon olyan hatóságok hozzák meg, amelyek személyzete a nemzetközi védelemmel kapcsolatos területen megfelelő tudással rendelkezik, vagy az ehhez szükséges képzésben részesült.

[...]

- (20) Bizonyos pontosan meghatározott körülmények esetén, amikor valamely kérelem feltehetőleg megalapozatlan, vagy súlyos aggályokat vet fel a nemzetbiztonság vagy a közrend szempontjából, a tagállamok számára biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy felgyorsíthassák a vizsgálati eljárást, többek között úgy, hogy az eljárás egyes lépéseire rövidebb, de észszerű határidőt határoznak meg, ügyelve azonban arra, hogy a vizsgálat megfelelő és teljes körű legyen, és a kérelmező tekintetében ténylegesen érvényesüljenek az ezen irányelvben meghatározott alapelvek és biztosítékok.

[...]

- (34) A nemzetközi védelmi igények vizsgálatára alkalmazott eljárásoknak lehetővé kell tenniük, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságok elvégezhessék a nemzetközi védelem iránti kérelmek alapos vizsgálatát.

[...]

- (49) A menekült jogállás vagy kiegészítő védelmi jogállás visszavonása tekintetében a tagállamok biztosítják, hogy a nemzetközi védelmet élvező személyeket megfelelően tájékoztatják jogállásuk esetleges újbóli megvizsgálásáról, és lehetővé teszik számukra észrevételeik benyújtását, mielőtt a hatóságok meghozzák kellően indokolt határozatukat a jogállás visszavonásáról.”

- 8 Ezen irányelv 2. cikkének f) pontja a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

- f) »eljáró hatóság«: kvázi bírói testület vagy közigazgatási szerv, amely a tagállamban a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálására és annak tárgyában elsőfokú határozat meghozatalára hatáskörrel rendelkezik”.

- 9 Az említett irányelv 4. cikke (1)–(3) bekezdésének szövege a következő:

„(1) A tagállamok valamennyi eljárásra kijelölnek egy eljáró hatóságot, amely ezen irányelv rendelkezései szerint felelős a kérelmek megfelelő vizsgálatáért. A tagállamok biztosítják, hogy a fenti hatóság megfelelő eszközökkel – ideértve kellő számú szakszeméllyel – rendelkezzen ahhoz, hogy ezen irányelvvel összhangban elláthassa feladatait.

(2) A tagállamok előírhatják, hogy az (1) bekezdésben említett hatóságtól eltérő hatóság felelős, amennyiben:

- a) [az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 180., 31. o.; helyesbítés: HL 2018. L 33., 6. o.)] alapján bírálják el az eseteket; és

b) a 43. cikkben előírt eljárás keretében a belépési engedély megadására vagy megtagadására kerül sor, az abban meghatározott feltételekre is figyelemmel, valamint az eljáró hatóság indoklással ellátott véleménye alapján.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy az (1) bekezdésben említett eljáró hatóság megfelelően képzett személyzettel rendelkezzen. E célból a tagállamok megfelelő képzést biztosítanak [...]. A tagállamok az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (EMTH) által szervezett és kifejlesztett, releváns képzést is figyelembe veszik. Az ezen irányelv alapján a kérelmezők meghallgatását végző személyeknek általánosságban ismerniük kell azokat a problémákat, amelyek hátrányosan befolyásolhatják a kérelmezőnek a meghallgatásban történő részvételre való képességét, például fel kell tudniuk ismerni a kérelmező esetleges korábbi kínzására utaló jeleket.”

10 Ugyanezen irányelv 10. cikkének (2) és (3) bekezdése pontosítja:

„(2) A nemzetközi védelem iránti kérelmek megvizsgálásakor az eljáró hatóság először meghatározza, hogy a kérelmezők menekültnek minősülnek-e, és amennyiben nem, meghatározza, hogy jogosultak-e kiegészítő védelemre.

(3) A tagállamok biztosítják, hogy az eljáró hatóság a nemzetközi védelem iránti kérelmekről megfelelő vizsgálat után hozzon határozatot. E célból a tagállamok biztosítják, hogy:

[...]

d) a kérelmeket vizsgáló és azokról határozatot hozó személyzet kapjon lehetőséget arra, hogy szükség esetén szakértői tanácsot kérjenek olyan sajátos kérdésekben, mint például az egészségügyi, kulturális, vallási, gyermekeket és nemet érintő problémák.”

11 A 2013/32 irányelv „Az eljáró hatóság határozatával szemben támasztott követelmények” című 11. cikke (2) bekezdésének szövege a következő:

„A tagállamok biztosítják továbbá, hogy egy kérelem menekült jogállásra és/vagy kiegészítő védelmi jogállásra vonatkozó elutasítása esetén a határozat tartalmazza a ténybeli és jogi indokolást, valamint írásbeli tájékoztatással kell szolgálnia arról is, hogy az elutasító határozatot hogyan lehet megtámadni.

[...]”

12 Ezen irányelv 12. cikke a kérelmezőket megillető több garanciát is megállapít.

13 Az említett irányelv 23. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„A tagállamok kötelesek biztosítani, hogy az a nemzeti jogszabályok alapján a kérelmezőt segítő vagy képviselő – a nemzeti jog szerint jogosultsággal vagy engedéllyel rendelkező jogi vagy egyéb tanácsadó hozzáférhessen a kérelmező iratanyagában levő – a hozott vagy meghozandó határozat alapjául szolgáló – információkhoz.

A tagállamok ez alól kivételeket állapíthatnak meg, ha az információ, vagy forrásának hozzáférhetővé tétele feltehetően veszélyeztetné a nemzetbiztonságot, az információt szolgáltató szervezetek, illetve személyek, vagy az érintett személy biztonságát, vagy veszélyeztetné az illetékes tagállami hatóságok nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálatához fűződő nyomozati érdekeit, vagy a tagállamok nemzetközi kapcsolatait. Ilyen esetekben a tagállamok:

- a) biztosítják a kérdéses információkhoz vagy forrásokhoz való hozzáférést az V. fejezetben említett hatóságok részére;
- b) a nemzeti jogban olyan eljárásokat alakítanak ki, amelyek garantálják a kérelmező védelemhez való jogának a tiszteletben tartását.

A b) pont tekintetében a tagállamok hozzáférést biztosíthatnak különösen a szóban forgó információkhoz vagy forrásokhoz a biztonsági ellenőrzésen átesett jogi vagy egyéb tanácsadó számára, amennyiben az információk relevánsak a kérelem vizsgálata vagy a nemzetközi védelem visszavonásáról szóló határozat meghozatala tekintetében.”

14 Ugyanezen irányelv 45. cikke a következőket mondja ki:

„(1) Amennyiben a hatáskörrel rendelkező hatóság egy harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy nemzetközi védelme visszavonását veszi fontolóra [...], a tagállamok az alábbi garanciákat biztosítják az érintett személy számára:

- a) írásbeli tájékoztatást kapjon arról, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság újra megvizsgálja nemzetközi védelemre való jogosultságát, valamint ennek okáról; és
- b) lehetőséget kapjon [...] személyes meghallgatás során [...] előterjeszteni azokat az okokat, amelyek miatt a nemzetközi védelmét nem lehet visszavonni.

[...]

(3) A tagállamok biztosítják, hogy az illetékes hatóság a nemzetközi védelem visszavonásáról szóló határozatát írásba foglalja. A határozatnak tartalmaznia kell a ténybeli és jogi indokolást, és írásbeli tájékoztatással kell szolgálnia arról is, hogy a határozat ellen hogyan lehet jogorvoslással élni.

(4) Amint a hatáskörrel rendelkező hatóság meghozta a nemzetközi védelem visszavonásáról szóló határozatát, a 20. cikk, 22. cikk a 23. cikk (1) bekezdése és a 29. cikk egyaránt alkalmazandók.

(5) E cikk (1)–(4) bekezdésétől eltérve a tagállamok úgy is határozhatnak, hogy a nemzetközi védelem a törvény erejénél fogva megszűnik, ha a nemzetközi védelemben részesülő személy arról egyértelműen lemondott. A tagállamok arról is rendelkezhetnek, hogy a nemzetközi védelem a törvény erejénél fogva megszűnik, ha a nemzetközi védelemben részesülő személy a szóban forgó tagállam állampolgárává válik.”

- 15 A 2013/32 irányelv 46. cikkének (1) bekezdése, amely ezen irányelv „Fellebbezési eljárások” című V. fejezetében található, a következőképpen szól:

„A tagállamok biztosítják a kérelmezők részére a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz való jogot az alábbiakkal szemben:

- a) a nemzetközi védelem iránti kérelem ügyében hozott határozat tárgyában, beleértve, ha a határozat:
i. a menekült jogállás és/vagy kiegészítő védelmi jogállás tekintetében megalapozatlannak ítéli a kérelmet;

[...]

- c) a nemzetközi védelem visszavonását kimondó határozat a 45. cikk értelmében.”

A magyar jog

- 16 A menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény 57. §-ának (1) és (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az e törvény által szabályozott eljárásokban a szakhatóság olyan szakkérdésben ad ki állásfoglalást, amelynek megítélése hatósági ügyként a hatáskörébe tartozik.

[...]

- (3) A szakhatóság állásfoglalásától a menekültügyi hatóság nem térhet el, ha az abban foglaltak elbírálása nem tartozik a hatáskörébe.

[...]”

- 17 A minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. törvény 11. §-a a következőket írja elő:

„(1) Az érintett a minősítő által kiadott megismerési engedély alapján, személyi biztonsági tanúsítvány nélkül jogosult megismerni nemzeti minősítésű személyes adatát. Az érintett köteles a nemzeti minősített adat megismerése előtt írásban titoktartási nyilatkozatot tenni és a nemzeti minősített adat védelmére vonatkozó szabályokat betartani.

(2) A megismerési engedély kiadásáról az érintett kérelmére a minősítő 15 napon belül határoz. A megismerési engedély kiadását a minősítő megtagadja, ha az adat megismerése a minősítés alapjául szolgáló közérdek sérelméhez vezet. A megismerési engedély megtagadását a minősítőnek indokolnia kell.

(3) A megismerési engedély megtagadása esetén az érintett a határozatot közigazgatási perben megtámadhatja. [...]”

- 18 E törvény 12. §-ának (1) bekezdése a következőket mondja ki:

„A minősített adat kezelője az érintett személyes adataihoz való hozzáférési jogának biztosítását megtagadhatja, ha a minősítés alapjául szolgáló közérdeket e jog gyakorlása veszélyeztetné.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 19 2002-ben egy magyar bíróság kábítószerrel történő visszaélés miatt szabadságvesztés-büntetést szabott ki GM-mel szemben.
- 20 E büntetés letöltése során, 2005-ben GM menedékjogot kért Magyarországon. E kérelem nyomán elismerték „befogadott” státuszát, de azt 2010-ben elvesztette.
- 21 Egy újabb menedékjog iránti kérelem benyújtását követően GM-et a Fővárosi Törvényszék (Magyarország) a 2012. június 29-i ítéletével menekültként ismerte el.
- 22 A 2019. július 15-i határozatával a Főigazgatóság visszavonta GM menekült státuszát, megtagadta tőle a kiegészítő védelmi jogállás elismerését, ugyanakkor alkalmazta rá a visszaküldés tilalmának elvét. E határozatot az Alkotmányvédelmi Hivatal (Magyarország) és a Terrorelhárítási Központ (Magyarország) (a továbbiakban együttesen: szakhatóságok) által kibocsátott, indokolás nélküli állásfoglalás alapján hozták meg, amelyben e két hatóság arra a megállapításra jutott, hogy GM tartózkodása veszélyezteti a nemzetbiztonságot.
- 23 GM keresettel megtámadta e határozatot a kérdést előterjesztő bíróság előtt.
- 24 E bíróságnak mindenekelőtt kétségei vannak a minősített információkhoz való hozzáférésre vonatkozó magyar szabályozásnak a 2013/32 irányelv 23. cikkével és a Charta különböző rendelkezéseivel való összeegyeztethetőségét illetően.
- 25 Az említett bíróság rámutat arra, hogy a Kúria (Magyarország) ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az alapügyben szóban forgóhoz hasonló helyzetben az érintett személy eljárási jogai biztosítottak azáltal, hogy a hatáskörrel rendelkező bíróság a nemzetközi védelemre vonatkozó határozat jogszerűségének vizsgálata céljából betekinthez a szakhatósági állásfoglalások alapjául szolgáló bizalmas információkba.
- 26 Ugyanakkor a magyar szabályozás értelmében sem az érintett személynek, sem a képviselőjének nincs konkrét lehetősége arra, hogy nyilatkozzon e hatóságok indokolás nélküli állásfoglalásával kapcsolatban. Bár kétségtelenül lehetőségük van kérelmet benyújtani az érintett személyre vonatkozó bizalmas információk megismerése iránt, azon információkat, amelyekhez ily módon hozzáférést kapnak, nem használhatják fel sem a közigazgatási, sem a bírósági eljárásban.
- 27 A kérdést előterjesztő bíróság ezt követően arra keresi a választ, hogy összeegyeztethető-e az uniós joggal a magyar jogban előírt azon szabály, amely szerint a Főigazgatóságnak a szakhatóságok által kibocsátott, indokolás nélküli állásfoglalásra kell támaszkodnia, anélkül hogy az előtte folyamatban lévő ügyben saját maga megvizsgálhatná a kizáró okok alkalmazását, így a saját határozatának indokolásában csupán ezen, indokolás nélküli állásfoglalásra hivatkozhat. E bíróság ugyanis egyrészt úgy véli, hogy e szakhatóságok nem felelnek meg a 2013/32 irányelv által az ilyen vizsgálat elvégzéséhez, valamint az ilyen határozat meghozatalához megkövetelt feltételeknek, másrészt pedig, hogy a szóban forgó nemzeti szabály akadályozhatja az uniós jogból fakadó eljárási garanciák alkalmazását.

- 28 Végül az említett bíróságban felmerül a kérdés, hogy a kiegészítő védelem esetleges nyújtásának a menekült jogállás visszavonását követő vizsgálata során milyen mértékben vehető figyelembe a – tizenhat évvel ezelőtt már letöltött – büntetést kiszabó büntetőítélet, amely a menekült jogállást elismerő hatóságok előtt már ismert volt, és azt nem alkalmazták az e jogállás elismerését kizáró okként.
- 29 E körülmények között a Fővárosi Törvényszék (Magyarország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni [a 2013/32 irányelv] 11. cikk[ének] (2) bekezdését, 12. cikk[e] (1) bekezdés[ének] d) pontját, [12. cikke] (2) bekezdését, a 23. cikk[ének] (1) bekezdését és annak b) pontját, a 45. cikk[ének] (1), (3)–(5) bekezdését – [a Charta] 47. cikkére figyelemmel –, hogy azok megkövetelik, hogy az ezen irányelv 23. cikk[ének] (1) bekezdés[é]ben felsorolt, nemzetbiztonsági okkal összefüggő kivételek fennállása esetén a nemzetközi védelem tárgyában hozott, nemzetbiztonsággal összefüggő indokon alapuló elutasító vagy státuszvisszavonásról rendelkező határozatot hozó tagállami hatóságnak, a titkosítást megállapító szakhatóságnak gondoskodnia kell arról, hogy az érintett kérelmező/menekült/oltalmazott és jogi képviselője számára mindenképpen biztosított legyen az ilyen indokon alapuló határozat alapjául szolgáló titkosított/minősített adatok, információk legalább lényegének megismerése és e döntéssel kapcsolatos eljárásban való felhasználás joga, amennyiben a hatáskörrel rendelkező hatóság arra hivatkozik, hogy [a] közlés a nemzetbiztonsági okkal ellentétes lenne?
- 2) Igenlő válasz esetén, pontosan mit kell érteni az ilyen döntés alapjául szolgáló titkosított indokok »lényege« alatt [a 2013/32 irányelv] 23. cikk[e] (1) bekezdésének és az (1) bekezdés b) pontjának a Charta 41. és 47. cikk[é]re figyelemmel történő alkalmazásakor?
- 3) Úgy kell-e értelmezni a [2011/95 irányelv] 14. cikk[e] (4) bekezdés[ének] a) pontját, illetve 17. cikk[e] (1) bekezdés[ének] d) pontját, [a 2013/32 irányelv] 45. cikk[e] (1) bekezdés[ének] a) pontját és (3)–(4) bekezdés[é]t, és (49) preambulumbekkezdését, hogy az[okk]al ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely alapján a menekült vagy oltalmazott státusz visszavonására, illetve a státusból való kizárásra olyan indokolás nélküli határozat alapján kerül sor, amely kizárólag a nemzetbiztonság veszélyeztetését megállapító, ugyancsak indokolás nélküli, attól eltérést nem engedő kötelező erejű szakhatósági állásfoglalásra történő automatikus hivatkozáson alapul?
- 4) Úgy kell-e értelmezni [a 2013/32 irányelv] (20), (34) preambulumbekkezdését, 4. cikkét, 10. cikk[ének] (2), (3) bekezdését, (3) bekezdés[ének különösen] d) pontját és a [2011/95 irányelv] 14. cikk[e] (4) [bekezdésének] a) és 17. cikk[e] (1) [bekezdésének] d) pontjait, hogy az[okk]al ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely alapján olyan szakhatóság folytatja le a kizáró okkal kapcsolatos vizsgálatot, és hoz érdemében döntést arról, amelynek eljárására nem vonatkoznak [a 2013/32 irányelv] és [a 2011/95 irányelv] anyag[i jogi] és eljárásjogi rendelkezései?
- 5) Úgy kell-e értelmezni [a 2011/95 irányelv] 17. cikk[e] (1) bekezdés[ének] b) pontját, hogy azzal ellentétes az olyan körülményre/bűncselekményre hivatkozó kizárás, amely már a menekültkénti elismerést kimondó jogerős ítélet/határozat meghozatala előtt is ismert volt, de nem alapozta meg a kizáró okot sem e menekültkénti elismerés, sem a kiegészítő védelem kapcsán?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a második kérdésről

- 30 Együttesen vizsgálándó első és második kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2013/32 irányelv 11. cikkének (2) bekezdését, 12. cikkének (1) és (2) bekezdését, 23. cikkének (1) bekezdését, valamint 45. cikkének (1) és (3)–(5) bekezdését – a Charta 41. és 47. cikkének fényében – úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek előírása szerint abban az esetben, ha a nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító vagy az ilyen védelmet visszavonó határozat olyan információkon alapul, amelyeknek a hozzáférhetővé tétele veszélyeztetné a szóban forgó tagállam nemzetbiztonságát, az érintett személy vagy a tanácsadója csupán az e célból kért engedélyt követően férhet hozzá ezen információkhoz, az említett személyekkel még az ilyen határozatokat alátámasztó indokok lényegét sem közlik, és közigazgatási vagy bírósági eljárásban egyébként sem használhatnák fel azokat az információkat, amelyekhez hozzáférhettek.
- 31 Elöljáróban rá kell mutatni először is arra, hogy noha az előterjesztő bíróság az első és a második kérdésében a 2013/32 irányelv 11. cikkének (2) bekezdésére, 12. cikkének (1) és (2) bekezdésére, valamint 45. cikkének (1), (3) és (5) bekezdésére hivatkozik, e rendelkezések nem relevánsak közvetlenül e kérdések megválaszolása szempontjából, mivel e kérdések lényegében az iratanyagban lévő információkhoz való hozzáférésnek az ezen irányelv 23. cikke (1) bekezdésében meghatározott részletes szabályaira vonatkoznak.
- 32 Ezzel szemben, másodszor, az első és a második kérdés megválaszolásakor a 2013/32 irányelv 45. cikkének az első kérdésben említett (4) bekezdését figyelembe kell venni, amennyiben e rendelkezés pontosítja, hogy ezen irányelv 23. cikkének (1) bekezdése alkalmazandó a nemzetközi védelem visszavonására irányuló eljárásokban, amint a hatáskörrel rendelkező hatóság meghozta az e védelem visszavonásáról szóló határozatát.
- 33 Az említett irányelv 45. cikkének (4) bekezdéséből tehát az következik, hogy az ezen irányelv 23. cikkének (1) bekezdésében megállapított szabályok nemcsak a nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálatára irányuló eljárásokban alkalmazandók, hanem az e védelem visszavonására irányuló eljárásokban is.
- 34 Harmadszor, a Chartának az előterjesztő bíróság által a második kérdésében említett 41. cikkét illetően emlékeztetni kell arra, hogy az említett cikk szövegéből egyértelműen kitűnik, hogy annak címzettjei nem a tagállamok, hanem kizárólag az Európai Unió intézményei, szervei és hivatalai (lásd ebben az értelemben: 2020. november 24-i Minister van Buitenlandse Zaken ítélet, C-225/19 és C-226/19, EU:C:2020:951, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 35 Mindezzel együtt a Charta 41. cikke az uniós jognak a tagállamok tekintetében e jog végrehajtása esetében alkalmazandó általános elvét tükrözi (lásd ebben az értelemben: 2020. november 24-i Minister van Buitenlandse Zaken ítélet, C-225/19 és C-226/19, EU:C:2020:951, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 36 Ezen elvet tehát figyelembe kell venni azon kötelezettségek pontosításakor, amelyek a tagállamokat ezen irányelv 23. cikke (1) bekezdésének végrehajtása során terhelik.

- 37 E tekintetben rá kell mutatni arra, hogy a 2013/32 irányelv 23. cikke (1) bekezdése első albekezdésének előírása szerint a tagállamok kötelesek biztosítani, hogy a nemzeti jogszabályok alapján az érintett személyt segítő vagy képviselő, a nemzeti jog szerint jogosultsággal vagy engedéllyel rendelkező jogi vagy egyéb tanácsadó hozzáférhessen a kérelmező iratanyagában levő, a hozott vagy meghozandó határozat alapjául szolgáló információkhoz.
- 38 Ezen irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdése ugyanakkor felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy kivételeket állapítsanak meg e szabály alól, ha az információ vagy a forrásának hozzáférhetővé tétele feltehetően veszélyeztetné többek között a nemzetbiztonságot vagy az információt szolgáltatók biztonságát.
- 39 Ilyen esetben a tagállamoknak egyrészt az említett irányelv 23. cikke (1) bekezdése második albekezdésének a) pontjával összhangban biztosítaniuk kell az ezen információkhoz vagy az említett forrásokhoz való hozzáférést a nemzetközi védelemről szóló határozat jogszerűségének elbírálására hatáskörrel rendelkező bíróságok számára, másrészt ugyanezen irányelv 23. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontja alapján a nemzeti jogukban olyan eljárásokat kell kialakítaniuk, amelyek garantálják az érintett személy védelemhez való jogának a tiszteletben tartását.
- 40 Amint arra a főtanácsnok az indítványának 44. és 45. pontjában rámutatott, az első és a második kérdés nem a hatáskörrel rendelkező bíróságok jogköreire, hanem az érintett személy védelemhez való jogának tiszteletben tartására vonatkozik, és következésképpen kizárólag a 2013/32 irányelv 23. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontjában kimondott kötelezettség értelmezésére irányul.
- 41 E tekintetben kétségtelenül meg kell állapítani, hogy e kötelezettség terjedelmét ezen irányelv 23. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdése pontosítja, amelynek értelmében az említett irányelv 23. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontja tekintetében a tagállamok hozzáférést biztosíthatnak különösen az iratanyagban lévő olyan információkhoz vagy azok forrásához, amelyeknek a hozzáférhetővé tétele veszélyeztetné a nemzetbiztonságot, az érintett személy biztonsági ellenőrzésen átesett tanácsadója számára, amennyiben ezen információk vagy e források relevánsak a kérelem vizsgálata vagy a nemzetközi védelem visszavonásáról szóló határozat meghozatala tekintetében.
- 42 E 23. cikk (1) bekezdése harmadik albekezdésének szövegéből és kiváltképpen a „különösen” kifejezés használatából ugyanakkor egyértelműen kitűnik, hogy az e rendelkezésben említett eljárás bevezetése nem az egyetlen lehetőség a tagállamok számára ahhoz, hogy megfeleljenek a 2013/32 irányelv 23. cikke (1) bekezdése második albekezdése b) pontjának, vagyis a tagállamok nem kötelesek ilyen eljárás kialakítására.
- 43 Ezért, mivel a 2013/32 irányelv nem pontosítja, hogy a tagállamoknak miként kell biztosítaniuk az érintett személy védelemhez való jogának tiszteletben tartását akkor, amikor ezen irányelv 23. cikke (1) bekezdése második albekezdésének alkalmazásában korlátozzák e személy iratbetekintési jogát, az e célból kialakított eljárások konkrét és részletes szabályainak megállapítása a tagállamok eljárási autonómiájának elve alapján az egyes tagállamok belső jogrendjébe tartozik, azzal a feltétellel azonban, hogy e szabályok nem lehetnek kedvezőtlenebbek a hasonló jellegű belső jogi helyzetekre vonatkozókhöz képest (az egyenértékűség elve), és nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós jogrend által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (lásd analógia útján: 2020. június 4-i C. F.

[Adóellenőrzés] ítélet, C-430/19, EU:C:2020:429, 34. pont; 2020. szeptember 9-i Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides [Ismételt kérelem elutasítása – Jogorvoslati határidő] ítélet, C-651/19, EU:C:2020:681, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 44 Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy amennyiben valamely tagállam az uniós jogot hajtja végre, biztosítania kell mind a megfelelő ügyintézéshez való jogból eredő követelményeket – amint arra a jelen ítélet 35. pontja rámutatott –, mind pedig a Charta 47. cikkének első bekezdésében biztosított, a hatékony jogorvoslathoz való jogból fakadó követelményeket (lásd ebben az értelemben: 2019. december 19-i Deutsche Umwelthilfe ítélet, C-752/18, EU:C:2019:1114, 34. pont; 2020. május 14-i Agrobet CZ ítélet, C-446/18, EU:C:2020:369, 43. pont), amelyek a közigazgatási eljárás, illetve adott esetben a bírósági eljárás során megkövetelik az érintett személy védelemhez való jogának tiszteletben tartását (lásd ebben az értelemben: 2014. november 5-i Mukarubega ítélet, C-166/13, EU:C:2014:2336, 45. pont; 2020. március 11-i SF [Európai elfogatóparancs – A végrehajtó államba történő visszaszállítás garanciája] ítélet, C-314/18, EU:C:2020:191, 58. pont).
- 45 E tekintetben, ami először is a közigazgatási eljárást illeti, a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a védelemhez való jog tiszteletben tartása magában foglalja, hogy a tagállamok közigazgatási szerveinek – amennyiben az uniós jog hatálya alá tartozó intézkedéseket fogadnak el – lehetővé kell tenniük azon határozatok címzettjei számára, amelyek e címzettek érdekeit érzékelhetően érintik, hogy megfelelően kifejtessék álláspontjukat azon elemekkel kapcsolatban, amelyekre a közigazgatási szerv a határozatát alapítja (lásd ebben az értelemben: 2019. október 16-i Glencore Agriculture Hungary ítélet, C-189/18, EU:C:2019:861, 39. pont; 2021. június 3-i Jumbocarry Trading ítélet, C-39/20, EU:C:2021:435, 31. pont).
- 46 E követelménynek különösen az a célja, hogy a nemzetközi védelemre vonatkozó eljárás keretében lehetővé tegye az eljáró hatóság számára, hogy az ügy teljes ismeretében végezhesse el a releváns tények és körülmények összességének egyéni értékelését, amihez szükség van arra, hogy a határozat címzettje kijavíthasson valamilyen hibát, vagy személyes helyzetére vonatkozó olyan elemekre hivatkozhasson, amelyek a határozat meghozatala, meghozatalának elmaradása vagy meghatározott tartalma mellett szólnak (lásd ebben az értelemben: 2017. február 9-i M ítélet, C-560/14, EU:C:2017:101, 32. és 37. pont; 2017. július 26-i Sacko ítélet, C-348/16, EU:C:2017:591, 35. pont).
- 47 Mivel az említett követelmény szükségszerűen feltételezi azon lehetőség címzett számára való biztosítását, hogy – adott esetben tanácsadó útján – megismerje azokat az elemeket, amelyekre a közigazgatás a határozatát alapítja, a védelemhez való jog tiszteletben tartása a közigazgatási eljárás során együtt jár az iratanyagban lévő elemek összességéhez való hozzáférés jogával (lásd ebben az értelemben: 2019. október 16-i Glencore Agriculture Hungary ítélet, C-189/18, EU:C:2019:861, 51–53. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 48 Ami másodszor a bírósági eljárást illeti, a védelemhez való jognak különösen a nemzetközi védelem tárgyában benyújtott keresetekkel összefüggő eljárások keretében biztosítandó tiszteletben tartása (lásd ebben az értelemben: 2017. július 26-i Sacko ítélet, C-348/16, EU:C:2017:591, 32. pont) magában foglalja, hogy a felperes megismerhesse nemcsak a rá vonatkozó határozat indokolását, hanem az iratanyagban a hatóság által alapul vett valamennyi elemét is, és így ténylegesen állást foglalhasson ezen elemekkel kapcsolatban (lásd ebben az értelemben: 2013. június 4-i ZZ ítélet, C-300/11, EU:C:2013:363, 53. pont; 2018. szeptember 13-i UBS Europe és társai ítélet, C-358/16, EU:C:2018:715, 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 49 Ezenkívül a Charta 47. cikkében szereplő védelemhez való jog részét képező kontradiktórius eljárás elvére tekintettel az eljárásban részt vevő feleknek joguk kell, hogy legyen arra, hogy a bíróságnak benyújtott minden iratot és észrevételt megismerhessenek annak érdekében, hogy a bíróság döntését befolyásolhassák, és ezen iratokat és észrevételeket megvitathassák (2013. június 4-i ZZ ítélet, C-300/11, EU:C:2013:363, 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), ami feltételezi, hogy a nemzetközi védelemmel kapcsolatos határozattal érintett személynek lehetőséggel kell rendelkeznie az iratanyagában lévő, az említett határozattal szemben benyújtott kereset tárgyában eljáró bíróság rendelkezésére álló elemek megismerésére.
- 50 Mindezzel együtt, mivel a 2013/32 irányelv 23. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontjában előírt kötelezettség kizárólag akkor alkalmazandó, ha az e rendelkezésben említett valamely okból korlátozták az érintett személy iratbetekintési jogát, emlékeztetni kell arra, hogy a védelemhez való jog nem jelent korlátlan jogosultságot, ezért az iratbetekintési jog – amely a védelemhez való jog velejárója – korlátozható egyrészt a megfelelő ügyintézéshez való jog és az érintett személy hatékony jogorvoslathoz való joga, másrészt pedig az e személy iratanyagában lévő bizonyos elemek hozzáférhetővé tétele elmaradásának igazolásául hivatkozott érdekek közötti mérlegelés alapján, különösen ha ezek az érdekek összefüggésben vannak a nemzetbiztonsággal (lásd ebben az értelemben: 2013. június 4-i ZZ ítélet, C-300/11, EU:C:2013:363, 54., 57. és 64. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 51 E mérlegelés azonban a Charta 47. cikkének szükséges tiszteletben tartására figyelemmel nem foszthatja meg az érintett személy védelemhez való jogát a tényleges érvényesüléstől, és nem üresítheti ki a 2013/32 irányelv 45. cikkének (3) bekezdésében előírt jogorvoslathoz való jogot, különösen azáltal, hogy nem közlik az érintett személlyel vagy adott esetben a tanácsadójával legalább a rá vonatkozó határozat alapjául szolgáló indokok lényegét (lásd ebben az értelemben: 2013. június 4-i ZZ ítélet, C-300/11, EU:C:2013:363, 65. pont).
- 52 Ezzel szemben az említett mérlegelés ahhoz vezethet, hogy az iratanyag bizonyos elemeit nem közlik az érintett személlyel, amennyiben ezen elemek hozzáférhetővé tétele közvetlen és egyedi módon sértheti az érintett tagállam nemzetbiztonságát, mivel különösen veszélyeztetheti a személyek életét, egészségét vagy szabadságát, vagy felfedheti a nemzetbiztonsági hatóságok által alkalmazott specifikus nyomozási módszereket, és így súlyosan akadályozhatja, vagy akár meggátolhatja e hatóságok feladatainak jövőbeli teljesítését (lásd ebben az értelemben: 2013. június 4-i ZZ ítélet, C-300/11, EU:C:2013:363, 66. pont).
- 53 Következésképpen, bár a 2013/32 irányelv 23. cikke (1) bekezdésének második albekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára – különösen, ha azt a nemzetbiztonság megköveteli –, hogy az érintett személy számára ne biztosítsanak közvetlen hozzáférést az iratanyagának valamennyi eleméhez, e rendelkezés – a tényleges érvényesülés elvének, valamint a megfelelő ügyintézéshez és a hatékony jogorvoslathoz való jognak a megsértése nélkül – nem értelmezhető akként, hogy az alapján az illetékes nemzeti hatóságok e személyt olyan helyzetbe hozhatják, amelyben sem ő, sem a tanácsadója nem szerezhethet megfelelően tudomást – adott esetben a nemzetbiztonság megóvására szolgáló különleges eljárás keretében – ezen iratanyag meghatározó elemeinek lényegéről.
- 54 Ebben az összefüggésben meg kell állapítani egyrészt azt, hogy amennyiben az iratanyagban lévő információk hozzáférhetővé tételét nemzetbiztonsági okból korlátozták, az érintett személy védelemhez való jogának tiszteletben tartását nem biztosítja kellő mértékben az a lehetőség, hogy

e személy számára bizonyos feltételek mellett engedélyezik az ezen információkhoz való hozzáférést, ezen engedélyhez azonban az ily módon szerzett információk közigazgatási vagy esetleges bírósági eljárásban való felhasználásának teljes tilalma társul.

- 55 A védelemhez való jog tiszteletben tartásának elvéből eredő, a jelen ítélet 45–49. pontjában felidézett követelményekből ugyanis kitűnik, hogy az iratanyagban lévő információkhoz való hozzáférés jogának célja annak lehetővé tétele, hogy az érintett személy az illetékes hatóságok vagy a hatáskörrel rendelkező bíróságok előtt – adott esetben tanácsadó útján – előadja az ezen információkra és azoknak a meghozandó vagy a már elfogadott határozat szempontjából mutatott relevanciájára vonatkozó álláspontját.
- 56 Ennélfogva az olyan eljárás, amely lehetővé teszi az érintett személy vagy a tanácsadója számára az ezen információkhoz való hozzáférést, ugyanakkor megtiltja számukra az említett információk közigazgatási vagy esetleges bírósági eljárásban való felhasználását, nem elegendő e személy védelemhez való jogának megóvásához, ezért nem tekinthető úgy, hogy ez az eljárás lehetővé teszi valamely tagállam számára, hogy eleget tegyen a 2013/32 irányelv 23. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontjában előírt kötelezettségnek.
- 57 Másrészt, mivel az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból és a magyar kormány észrevételeiből kitűnik, hogy az alapügyben szóban forgó szabályozás azon a megfontoláson alapul, hogy a hatáskörrel rendelkező bíróságnak az iratanyaghoz való hozzáférésre vonatkozó lehetősége kellőképpen biztosítja az érintett személy védelemhez való jogát, hangsúlyozni kell, hogy e lehetőség nem válthatja ki az érintett személynek vagy a tanácsadójának az ezen iratanyagban lévő információkhoz való hozzáférést.
- 58 Így azonfelül, hogy e lehetőség a közigazgatási eljárásban nem biztosított, a védelemhez való jog tiszteletben tartása nem azt jelenti, hogy a hatáskörrel rendelkező bíróság a határozathozatalhoz szükséges összes elemmel rendelkezik, hanem azt, hogy az érintett személy – adott esetben tanácsadó útján – érvényesítheti az érdekeit az ezen elemekkel kapcsolatos álláspontjának kifejtése révén.
- 59 Ezt az értékelést egyébiránt az a körülmény is megerősíti, hogy magából a 2013/32 irányelv 23. cikke (1) bekezdése második albekezdésének a szövegéből kitűnik, hogy az uniós jogalkotó szerint a hatáskörrel rendelkező bíróságoknak az iratanyagban lévő információkhoz való hozzáférése, illetve az érintett személy védelemhez való jogának tiszteletben tartását biztosító eljárások bevezetése két különálló és kumulatív követelménynek minősül.
- 60 E körülmények összességére tekintettel az első és a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2013/32 irányelv 23. cikkének (1) bekezdését ezen irányelv 45. cikkének (4) bekezdésével összefüggésben és a megfelelő ügyintézéshez való jog általános uniós jogelvének, valamint a Charta 47. cikkének fényében úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek előírása szerint abban az esetben, ha a nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító vagy az ilyen védelmet visszavonó határozat olyan információkon alapul, amelyeknek a hozzáférhetővé tétele veszélyeztetné a szóban forgó tagállam nemzetbiztonságát, az érintett személy vagy a tanácsadója csupán az e célból kért engedélyt követően férhet hozzá ezen információkhoz, az említett személyekkel még az ilyen határozatokat alátámasztó indokok lényegét sem közlik, és közigazgatási vagy bírósági eljárásban egyébként sem használhatnák fel azokat az információkat, amelyekhez hozzáférhettek.

A harmadik és a negyedik kérdésről

- 61 Együttesen vizsgálándó harmadik és negyedik kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a 2011/95 irányelv 14. cikke (4) bekezdésének a) pontját és 17. cikke (1) bekezdésének d) pontját, valamint a 2013/32 irányelv 4. cikkét, 10. cikkének (2) bekezdését, valamint 45. cikkének (1), (3) és (4) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében – amennyiben a nemzetbiztonsági hatóságok indokolás nélküli állásfoglalásban megállapították, hogy valamely személy veszélyt jelent a nemzetbiztonságra – az eljáró hatóság ezen állásfoglalás alapján köteles módszeresen kizárni az oltalmazotti státusból ezt a személyt, illetve köteles visszavonni az említett személy számára korábban elismert nemzetközi védelmet.
- 62 Először is rá kell mutatni arra, hogy a 2013/32 irányelv előírása szerint a tagállamok sajátos feladatot bízhatnak az „eljáró hatóságra”, amely kifejezést ezen irányelv 2. cikkének f) pontja olyan kvázi bírói testületként vagy közigazgatási szervként határozza meg, amely a tagállamban a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálására és annak tárgyában elsőfokú határozat meghozatalára hatáskörrel rendelkezik.
- 63 Az említett irányelv 4. cikke (1) bekezdésének első mondata így előírja, hogy a tagállamok valamennyi eljárásra kijelölnek egy eljáró hatóságot, amely ugyanezen irányelv rendelkezései szerint felelős a kérelmek megfelelő vizsgálatáért.
- 64 Ezenkívül a 2013/32 irányelv 45. cikkéből az következik, hogy az eljáró hatóság feladata annak eldöntése, hogy szükséges-e a nemzetközi védelem visszavonása.
- 65 Ezen irányelv (16) preambulumbekkezdése e tekintetben pontosítja, hogy elengedhetetlen, hogy valamennyi nemzetközi védelem iránti kérelemmel kapcsolatos határozatot a tények alapján, továbbá első fokon olyan hatóságok hozzák meg, amelyek személyzete a nemzetközi védelemmel kapcsolatos területen megfelelő tudással rendelkezik, vagy az ehhez szükséges képzésben részesült.
- 66 E célból az említett irányelv 4. cikke (1) bekezdésének második mondata megköveteli a tagállamoktól annak biztosítását, hogy az eljáró hatóság megfelelő eszközökkel – ideértve kellő számú szakszeméllyel – rendelkezzen ahhoz, hogy az említett irányelvvel összhangban elláthassa feladatait. Az irányelv 4. cikkének (3) bekezdése e kötelezettség pontosításaként részletesebben meghatározza az e személyzet képzésével és ismereteivel kapcsolatos kötelezettségeket.
- 67 Az uniós jogalkotó így módon kívánta biztosítani, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelemnek a megfelelő eszközökkel és az e területen szakképzett személyzettel rendelkező közigazgatási szerv vagy kvázi bírói testület általi vizsgálata a tagállamok által alkalmazott közös eljárások lényeges szakaszát képezze (lásd ebben az értelemben: 2020. július 16-i Addis ítélet, C-517/17, EU:C:2020:579, 61. pont), azzal, hogy szintén egy ilyen testületnek kell határoznia arról, hogy vissza kell-e vonni a nemzetközi védelmet.
- 68 Bár a 2013/32 irányelv 4. cikkének (2) bekezdése kétségtelenül lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy a nemzetközi védelem területén az eljáró hatóságtól eltérő hatóságra bízhatnak bizonyos, kimerítő jelleggel felsorolt feladatokat, meg kell állapítani, hogy e feladatok nem terjedhetnek ki a nemzetközi védelem iránti kérelmek vizsgálatára vagy e védelem visszavonására, amely feladatokkal feltétlenül az eljáró hatóságot kell megbízniuk.

- 69 A 2013/32 irányelv 10. cikkének (2) és (3) bekezdéséből egyébként kifejezetten kitűnik, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmek vizsgálatára irányuló eljárást az eljáró hatóságnak kell lefolytatnia, és hogy ezen eljárásnak az említett hatóság által megfelelő vizsgálat után hozott határozattal kell zárulnia.
- 70 Ami konkrétabban a nemzetbiztonságot fenyegető esetleges veszély figyelembevételét illeti, rá kell mutatni arra, hogy a 2011/95 irányelv 14. cikke (4) bekezdésének a) pontja felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy visszavonják a menekült számára elismert jogállást, amennyiben alaposan feltehető, hogy a menekült veszélyt jelent a tartózkodási helye szerinti tagállam biztonságára.
- 71 Ezen irányelv 17. cikke (1) bekezdésének d) pontja előírja, hogy a harmadik országbeli állampolgár nem ismerhető el kiegészítő védelemre jogosultként, amennyiben nyomós okkal feltételezhető, hogy az érintett személy veszélyt jelent a tartózkodási helye szerinti tagállam társadalmára vagy biztonságára.
- 72 Valamennyi említett rendelkezés alkalmazása feltételezi, hogy az illetékes hatóság minden egyes esetben értékeli a tudomására jutott konkrét tényeket annak meghatározása érdekében, hogy van-e nyomós ok annak feltételezésére, hogy az érdekelt személy helyzete – amely személy egyebekben megfelel a nemzetközi védelmi jogállás megszerzésére vagy fenntartására vonatkozó szempontoknak – az említett rendelkezésekben említett esetek valamelyikének hatálya alá tartozik (lásd ebben az értelemben: 2017. január 31-i Lounani ítélet, C-573/14, EU:C:2017:71, 72. pont; 2018. szeptember 13-i Ahmed ítélet, C-369/17, EU:C:2018:713, 55. pont).
- 73 Ez az értékelés a 2011/95 és a 2013/32 irányelvvel összhangban lefolytatandó, nemzetközi védelemre vonatkozó eljárás szerves részét képezi, és – a magyar kormány állításával ellentétben – nem korlátozódhat kizárólag annak értékelésére, hogy az érintett személy nemzetközi védelemre szorul-e.
- 74 Ily módon a 2011/95 irányelv 2. cikkének d) és f) pontjában szereplő „menekült” és „kiegészítő védelemre jogosult személy” fogalmának meghatározásából kitűnik, hogy azok olyan személyre vonatkoznak, aki amellett, hogy nemzetközi védelemre szorul, nem tartozik az ezen irányelvben szereplő kizáró okok hatálya alá.
- 75 Ennélfogva kizárólag az eljáró hatóság feladata, hogy bírósági felülvizsgálat mellett elvégezze a releváns tények és körülmények összességének értékelését, ideértve a 2011/95 irányelv 14. és 17. cikkének alkalmazásával kapcsolatos tényeket és körülményeket is, és a határozatát ezen értékelést követően hozza meg (lásd ebben az értelemben: 2018. január 25-i F ítélet, C-473/16, EU:C:2018:36, 40. és 41. pont).
- 76 Másodszor hangsúlyozni kell, hogy a 2013/32 irányelv 11. cikkének (2) bekezdése értelmében egy kérelem menekült jogállásra és/vagy kiegészítő védelmi jogállásra vonatkozó elutasítása esetén az eljáró hatóság határozata tartalmazza a ténybeli és jogi indokolást.
- 77 Ugyanígy ezen irányelv 45. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy az illetékes hatóság nemzetközi védelem visszavonásáról szóló határozatának tartalmaznia kell az e határozat alapjául szolgáló ténybeli és jogi indokolást.
- 78 Ilyen esetekben tehát e határozatban fel kell tüntetni azokat az okokat, amelyek miatt az illetékes hatóság a határozatát meghozta.

- 79 A fenti – mind az eljáró hatóság szerepére, mind pedig az e hatóságot terhelő indokolási kötelezettségre vonatkozó – megfontolásokból az következik, hogy e hatóság nem szorítkozhat érvényesen egy másik hatóság által elfogadott, a nemzeti szabályozás értelmében az eljáró hatóságra nézve kötelező határozat végrehajtására, és nem hozhatja meg pusztán e határozat alapján az oltalmazott státuszából való kizárásról vagy a korábban elismert nemzetközi védelmi jogállás visszavonásáról szóló határozatot.
- 80 Ellenkezőleg, az eljáró hatóságnak valamennyi releváns információval rendelkeznie kell, és ezen információk figyelembevételével saját magának kell elvégeznie a tények és a körülmények értékelését a határozata tartalmának megállapítása, valamint e határozat teljes körű indokolása érdekében.
- 81 Egyébiránt a 2011/95 irányelv 14. cikke (4) bekezdése a) pontjának szövegéből az következik, hogy e hatóságnak mérlegelési mozgástérrel kell rendelkeznie annak eldöntésekor, hogy az érintett tagállam nemzetbiztonságával kapcsolatos megfontolások alapján helye van-e, vagy sem, a menekült jogállás visszavonásának, ami kizárja, hogy az e biztonságot fenyegető veszély fennállásának megállapítása automatikusan ilyen visszavonást vonjon maga után.
- 82 Kétségtelen, hogy a fenti megállapítások egyáltalán nem zárják ki, hogy a nemzetbiztonsági hatóságok szolgáltatassák – saját kezdeményezésre vagy az eljáró hatóság kérésére – azon információk egy részét, amelyeket az illetékes hatóság az értékelésének lefolytatásához felhasznál. Ráadásul bizonyos ilyen információk a 2013/32 irányelv 23. cikkének (1) bekezdésében meghatározott kereteken belül adott esetben a bizalmas kezelésre vonatkozó szabályok hatálya alá tartozhatnak.
- 83 Mindazonáltal az eljáró hatóságnak – a saját feladataira figyelemmel – szabadon kell értékelnie ezen információk terjedelmét és a meghozandó határozat szempontjából betöltött relevanciáját, így e hatóság nem kötelezhető arra, hogy a nemzetbiztonsági hatóságok indokolás nélküli és olyan értékelésen nyugvó állásfoglalására támaszkodjon, amelynek a ténybeli alapját nem közölték vele.
- 84 Amennyiben a magyar kormány azzal érvel, hogy az EUMSZ 72. és EUMSZ 73. cikk értelmében az ilyen szervek feladatkörének meghatározása kizárólag a tagállamok hatáskörébe tartozik, emlékeztetni kell arra, hogy e rendelkezések nem értelmezhetők akként, hogy azok lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy pusztán a közrend fenntartásával, illetve a belső biztonság megőrzésével kapcsolatos, rájuk háruló feladatokra hivatkozva eltekintsenek az uniós jogi rendelkezések alkalmazásától (lásd ebben az értelemben: 2020. július 2-i Stadt Frankfurt am Main ítélet, C-18/19, EU:C:2020:511, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 85 Márpedig e kormány e tekintetben általános észrevételek megfogalmazására szorítkozott, anélkül hogy bizonyította volna, hogy Magyarország sajátos helyzete bizonyos esetekben igazolja az eljáró hatóságok szerepének korlátozását.
- 86 Következésképpen a harmadik és a negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2013/32 irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdését, 10. cikkének (2) és (3) bekezdését, 11. cikkének (2) bekezdését, valamint 45. cikkének (3) bekezdését a 2011/95 irányelv 14. cikke (4) bekezdésének a) pontjával és 17. cikke (1) bekezdésének d) pontjával összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében – amennyiben a nemzetbiztonsági hatóságok indokolás nélküli állásfoglalásban megállapították,

hogyan valamely személy veszélyt jelent a nemzetbiztonságra – az eljáró hatóság ezen állásfoglalás alapján köteles módszeresen kizárni az oltalmazotti státuszból ezt a személyt, illetve köteles visszavonni az említett személy számára korábban elismert nemzetközi védelmet.

Az ötödik kérdéssel

- 87 Ötödik kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2011/95 irányelv 17. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha a kérelmezőt e rendelkezés értelmében kizárják az oltalmazotti státuszból az illetékes hatóságok által már ismert büntetőítélet alapján, amennyiben e hatóságok egy korábbi eljárás végén elismerték e kérelmező menekült jogállását, amelyet ezt követően visszavontak.
- 88 A 2011/95 irányelv 17. cikke (1) bekezdésének b) pontja előírja, hogy a harmadik országbeli állampolgár nem ismerhető el kiegészítő védelemre jogosultként, amennyiben nyomós okkal feltételezhető, hogy súlyos bűncselekményt követett el.
- 89 Mivel az e rendelkezésben szereplő, a kiegészítő védelem nyújtását kizáró ok általánosan egy súlyos bűncselekményre vonatkozik, az sem földrajzilag, sem időben, sem pedig a szóban forgó bűncselekmények jellegét illetően nem behatárolt (2018. szeptember 13-i Ahmed ítélet, C-369/17, EU:C:2018:713, 47. pont; 2020. április 2-i Bizottság kontra Lengyelország, Magyarország és Cseh Köztársaság [A nemzetközi védelmet kérelmezők áthelyezésére szolgáló ideiglenes mechanizmus] ítélet, C-715/17, C-718/17 és C-719/17, EU:C:2020:257, 155. pont).
- 90 Következésképpen a 2011/95 irányelv 17. cikke (1) bekezdésének b) pontja egyáltalán nem tartalmaz az e rendelkezésben említett súlyos bűncselekmény közelmúltbeli elkövetésére vonatkozó vagy olyan előírást, amely szerint – abban az esetben, ha a kérelmező egymást követően a nemzetközi védelemre vonatkozó több eljárást indított – később már nem vehető figyelembe az olyan súlyos bűncselekmény, amelyről az első eljárásban nem állapították meg, hogy az igazolja valamely kizáró ok alkalmazását. Ellenkezőleg, a „nem ismerhető el” kifejezés e rendelkezésben való használata azt jelenti, hogy az eljáró hatóság nem rendelkezik mérlegelési mozgástérrel annak megállapítását követően, hogy az érintett személy súlyos bűncselekményt követett el.
- 91 A 2011/95 vagy a 2013/32 irányelv egyéb rendelkezéseiből sem tűnik ki az, hogy azok az értékelések, amelyek a menekült jogállás elismeréséhez vezető eljárásban a kizárási ok alkalmazására vonatkoztak, a jövőre nézve, a menekült jogállás visszavonását követően kötnék az eljáró hatóságot.
- 92 Mindezzel együtt az érintett tagállam illetékes hatósága csak azt követően hivatkozhat a 2011/95 irányelv 17. cikke (1) bekezdésének b) pontjában – amely „súlyos bűncselekménynek” a nemzetközi védelmet kérelmező általi elkövetésére vonatkozik – foglalt kizáró okra, hogy minden egyes esetben értékelte a tudomására jutott konkrét tényeket annak meghatározása érdekében, hogy van-e nyomós ok annak feltételezésére, hogy az érintett személy – aki egyebekben megfelel a kért jogállás megszerzésére vonatkozó szempontoknak – által elkövetett cselekmények e kizáró ok hatálya alá tartoznak, a szóban forgó bűncselekmény súlyosságának értékeléséhez pedig a szóban forgó egyedi ügy valamennyi sajátos körülményének teljes körű vizsgálata szükséges (2020. április 2-i Bizottság kontra Lengyelország, Magyarország és Cseh Köztársaság [A nemzetközi védelmet kérelmezők áthelyezésére szolgáló ideiglenes mechanizmus] ítélet, C-715/17, C-718/17 és C-719/17, EU:C:2020:257, 154. pont).

- 93 Ennélfogva az ötödik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2011/95 irányelv 17. cikke (1) bekezdésének b) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az, ha a kérelmezőt e rendelkezés értelmében kizárják az oltalmazotti státuszból az illetékes hatóságok által már ismert büntetőítélet alapján, amennyiben e hatóságok egy korábbi eljárás végén elismerték e kérelmező menekült jogállását, amelyet ezt követően visszavontak.

A költségekről

- 94 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 23. cikkének (1) bekezdését ezen irányelv 45. cikkének (4) bekezdésével összefüggésben és a megfelelő ügyintézéshez való jog általános uniós jogelvének, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája 47. cikkének fényében**

a következőképpen kell értelmezni:

e rendelkezéssel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek előírása szerint abban az esetben, ha a nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító vagy az ilyen védelmet visszavonó határozat olyan információkon alapul, amelyeknek a hozzáférhetővé tétele veszélyeztetné a szóban forgó tagállam nemzetbiztonságát, az érintett személy vagy a tanácsadója csupán az e célból kért engedélyt követően férhet hozzá ezen információkhoz, az említett személyekkel még az ilyen határozatokat alátámasztó indokok lényegét sem közlik, és közigazgatási vagy bírósági eljárásban egyébként sem használhatnák fel azokat az információkat, amelyekhez hozzáférhettek.

- 2) A 2013/32 irányelv 4. cikkének (1) és (2) bekezdését, 10. cikkének (2) és (3) bekezdését, 11. cikkének (2) bekezdését, valamint 45. cikkének (3) bekezdését a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 14. cikke (4) bekezdésének a) pontjával és 17. cikke (1) bekezdésének d) pontjával összefüggésben**

a következőképpen kell értelmezni:

e rendelkezésekkel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amelynek értelmében – amennyiben a nemzetbiztonsági hatóságok indokolás nélküli állásfoglalásban megállapították, hogy valamely személy veszélyt jelent a nemzetbiztonságra – az eljáró hatóság ezen állásfoglalás alapján köteles módszeresen kizárni az oltalmazotti státuszból ezt a személyt, illetve köteles visszavonni az említett személy számára korábban elismert nemzetközi védelmet.

3) A 2011/95 irányelv 17. cikke (1) bekezdésének b) pontját

a következőképpen kell értelmezni:

e rendelkezéssel nem ellentétes az, ha a kérelmezőt e rendelkezés értelmében kizárják az oltalmazotti státuszból az illetékes hatóságok által már ismert büntetőítélet alapján, amennyiben e hatóságok egy korábbi eljárás végén elismerték e kérelmező menekült jogállását, amelyet ezt követően visszavontak.

Aláírások